

Tema: Natur

Fag: Natur/teknologi

Undervisningsforløb: **Fugle og insekter - del 2 - insekterne****Indhold**

		Lektioner	Side
Introduktion			1
Modul I	Lær om insekter	1-3	2
Modul II	Gå på jagt i skoven	4-9	3
Modul III	Evalueringsmodul	1	4
	Læringsmål & bilag		5

Introduktion

Dette er del 2 af Naturlandets interaktive undervisningsforløb om **Fugle og insekter**.

Del 2 er en introduktion til **Insekterne** og deres levevis, og kan gennemføres uafhængigt af del 1 og 3.

Del 2 består af 3 moduler og kan gennemføres på 6-13 lektioner, alt efter hvordan du vælger at benytte materialet.

Det sidste modul er et evalueringsmodul, som gennemføres i appen Naturlandet Lolland-Falster. Eleverne går en kort tur, genopfrisker det lærte, og svarer på en lille quiz med 5 spørgsmål.

Tema: Natur

Fag: Natur/teknologi

Undervisningsforløb: **Fugle og insekter - del 2 - insekterne**

Modul I

Lær om insekter (1-3 lektioner)

- Hvad er insekter? Snak med eleverne om insekter, og lad eleverne brainstorme med alle de insekter de kender. Skriv dem op på tavlen.
- Se [den korte video som forklarer hvad insekter er](#). (2 minutter)
- Kig på elevernes liste igen, og sorter de dyr fra som faktisk ikke er insekter. For eksempel er bænkebidderer krebsdyr, edderkopperer er spindlere og snegle er bløddyr. Diskuter klassifikation af dyr i klassen.
- Læs en af de tre tekster og diskuter insekters kendetegn.
  - 1) [Miljøstyrelsens artsleksikon: Insekter](#).
  - 2) [KanonNatur: Insekter \(side 2-5\)](#).
  - 3) [Faktalink: Insekter](#).

Tilvalg: Se eventuelt [afsnittet om insekter fra Zooskolen](#). (45 minutter)

Tema: Natur

Fag: Natur/teknologi

Undervisningsforløb: **Fugle og insekter - del 2 - insekterne**

Modul II

Gå på jagt i skoven (4-9 lektioner)

Forberedelse: Læreren skal finde en offentlig skov som kan benyttes, så eleverne kan gå udenfor stierne. Hvis der kun er private skove i nærheden, skal der bruges tilladelse fra ejeren. [Læs reglerne her](#). Overvej [hvilke redskaber](#) der skal bruges til at fange insekterne, og forbered eventuelt disse. Du kan med fordel inddrage eleverne og bruge 1-2 lektioner på at lave værktøj til jagten.

- Følg guiden fra [Skoven i skolen](#), inddel eleverne i grupper og lad dem gå på jagt efter insekter og andre smådyr med valgte redskaber.
- Undersøg fundene og klassificer dem sammen med eleverne. Hvilke er insekter og hvilke er ikke? Hvor mange forskellige dyr har I fundet? Tag gerne billeder af insekterne på hvid baggrund, så I kan arbejde videre med dem en anden dag.

Tilvalg: Lad eleverne vælge et af deres fundne insekter som de vil arbejde videre med. Lad dem undersøge fakta om insektet på internettet eller i bøger, og aftal om de skal lave en lille planche eller en kort PowerPoint præsentation om dyret.

Tema: Natur

Fag: Natur/teknologi

Undervisningsforløb: **Fugle og insekter - del 2 - insekterne**

Modul III

Evalueringsmodul

Dette evalueringsmodul bør kun gennemføres hvis eleverne har arbejdet med de andre moduler i forløbet.

Modulet understøttes af en lokal rute i appen Naturlandet Lolland-Falster, så tæt på din skole som muligt. Ruten er ca. 1 km lang, og tager ca. 45 minutter for eleverne at gå, inkl. læsning, diskussion og quiz. Der er indbygget en quiz om grøn energi hen imod slutningen på ruten, markeret med et spørgsmålstegn på grøn baggrund. Når eleverne nærmer sig dette, dukker en ugle på rød baggrund op. Dette åbnes, og her kan eleverne svare på quizzen. Eleverne skal indtaste din email, således at svarene tilgår dig direkte.

- Del eleverne op i grupper som går turen sammen svarer fælles på quizzen.
- Saml klassen på en græsplæne afslutningsvis, og diskuter i fællesskab svarene på quizzen.

Efter 4. klassetrin

Kompetence-område	Kompetencemål	Faser	Færdigheds- og vidensområder og -mål											
Undersøgelse	Eleven kan gennemføre enkle undersøgelser på baggrund af egne forventninger.		Undersøgelser i naturfag		Teknologi og ressourcer		Mennesket		Naturen lokalt og globalt		Vand, luft og vej			
		1.	Eleven kan sortere og klassificere.	Eleven har viden om naturfaglige kriterier for sortering.	Eleven kan identificere stoffer og materialer i produkter fra hverdagen.	Eleven har viden om materialer og stoffer i produkter.	Eleven kan deltage i dissektion af dyr.	Eleven har viden om sammenlignende anatomi. ✓	Eleven kan indsamle og bestemme dyr, planter, svampe og sten, herunder med digitale databaser.	Eleven har viden om hovedgrupper af sten og enkel klassifikation af dyr, planter og svampe. ✓	Eleven kan udføre enkle undersøgelser om atmosfærisk luft og lys.	Eleven har viden om egenskaber ved atmosfærisk luft og lys.		
		2.	Eleven kan opstille forventninger, der kan testes i undersøgelser.	Eleven har viden om enkle undersøgelses muligheder og begrænsninger.	Eleven kan designe og afprøve enkle produkter.	Eleven har viden om enkel produkt-udvikling.	Eleven kan undersøge åndedræt og blodkredsløb.	Eleven har viden om åndedræt og blodkredsløb hos mennesker og dyr.	Eleven kan undersøge dyrs og planter tilpasninger til naturen. ✓	Eleven har viden om dyrs og planter levesteder og livsbetingelser. ✓	Eleven kan gennemføre enkle målinger af vejret, herunder med digitalt måleudstyr.	Eleven har viden om nedbør, vind og temperatur.		
Modellering	Eleven kan anvende modeller med stigende abstraktionsgrad.		Modellering i naturfag		Teknologi og ressourcer		Mennesket		Naturen lokalt og globalt		Vand, luft og vej		Jorden og solsystemet	
		1.	Eleven kan konstruere enkle modeller.	Eleven har viden om symbolsprog i modeller.	Eleven kan lave elektriske kredsløb ud fra enkle diagrammer.	Eleven har viden om elektriske kredsløb.	Eleven kan med modeller fortælle om menneskers og dyrs indre og ydre opbygning. ✓	Eleven har viden om menneskers og dyrs indre og ydre opbygning. ✓	Eleven kan på enkle kort forklare signaturers betydning, herunder på digitale kort.	Eleven har viden om signaturer på kort.	Eleven kan illustrere nedbør og temperatur over tid.	Eleven har viden om enkle grafer til illustration af nedbørs- og temperaturmålinger.	Eleven kan med modeller fortælle om hovedtræk af Jordens, Månens og Solens indbyrdes bevægelser, herunder med animationer.	Eleven har viden om Jordens, Månens og Solens indbyrdes bevægelser.
		2.	Eleven kan anvende enkle modeller til at vise helheder og detaljer.	Eleven har viden om modellers detaljeringsniveau.	Eleven kan fremstille enkle modeller over en husstands forsyning med vand, el og varme samt spildevands- og affaldshåndtering.	Eleven har viden om lokalområdets forsynings- og afledningssystemer.	Eleven kan anvende flere typer modeller, der illustrerer blodkredsløbet.	Eleven har viden om illustration af blodkredsløbet.	Eleven kan på enkle kort udpege plantebælter og klimazoner, herunder på digitale kort.	Eleven har viden om fordeling af kontinenter, hav, klimazoner og verdensdele.	Eleven kan sammenholde egne vejrobservationer med en enkel vejrobsigt, herunder med digitale vejrkort.	Eleven har viden om en vejrobsigts formål og struktur.	Eleven kan med modeller sammenligne solsystemets planeter.	Eleven har viden om hovedtræk af solsystemets opbygning.
Perspektivering	Eleven kan relatere natur og teknologi til andre kontekster.		Perspektivering i naturfag		Teknologi og ressourcer		Mennesket		Naturen lokalt og globalt		Vand, luft og vej		Jorden og solsystemet	
		1.	Eleven kan relatere viden fra natur/teknologi til andre regioner.	Eleven har viden om regionale forskelle og ligheder i natur og teknologi.	Eleven kan beskrive en proces fra ressource til færdigt produkt og fra produkt til ressource.	Eleven har viden om enkle produktionskæder.	Eleven kan sammenligne egne levevilkår med andres.	Eleven har viden om levevilkår forskellige steder i verden.	Eleven kan fortælle om dyre- og planteliv andre steder på Jorden.	Eleven har viden om naturområder.	Eleven kan sammenligne vejrdata fra Danmark med vejrdata fra andre regioner.	Eleven har viden om forskelle og ligheder i temperatur, nedbør og vindhastighed.	Eleven kan skelne mellem astronomi og alternative forklaringer om solsystemets opståen og livets begyndelse.	Eleven har viden om solsystemets opståen og livets begyndelse.
		2.	Eleven kan sætte naturfaglig og teknologisk udvikling i historisk perspektiv.	Eleven har viden om centrale naturfaglige og teknologiske udviklinger.	Eleven kan beskrive sammenhæng mellem behov for og udvikling af et produkt.	Eleven har viden om teknologiudvikling gennem tiden.	Eleven kan diskutere årsager til sund og usund livsstil.	Eleven har viden om sundhedsfremmende faktorer.	Eleven kan fortælle om landskabets udvikling gennem tiden.	Eleven har viden om menneskets påvirkning af naturområder gennem tiden.				
Kommunikation	Eleven kan beskrive enkle naturfaglige og teknologiske problemstillinger.		Formidling		Ordkendskab		Faglig læsning og skrivning							
		1.	Eleven kan formidle egne data mundtligt og skriftligt.	Eleven har viden om medier og formidlingsformer.	Eleven kan mundtligt og skriftligt anvende centrale fagord og begreber. ✓	Eleven har viden om fagord og begreber. ✓	Eleven kan læse og skrive enkle naturfaglige tekster.	Eleven har viden om enkle naturfaglige teksttypers formål og struktur.						
		2.												

□ Bindende rammer i Fælles Mål □ Vejledende færdigheds- og vidensmål

Efter 6. klassetrin

Kompetence-område	Kompetencemål	Faser	Færdigheds- og vidensområder og -mål											
Undersøgelse	Eleven kan designe undersøgelser på baggrund af begyndende hypotesedannelse.		Undersøgelser i naturfag		Teknologi og ressourcer		Mennesket		Natur og miljø		Stof og energi			
		1.	Eleven kan gennemføre enkle systematiske undersøgelser.	Eleven har viden om variable i en undersøgelse.	Eleven kan identificere stoffer og materialer i produkter.	Eleven har viden om stoffers og materialers egenskaber og kredsløb.	Eleven kan gennemføre fysiologiske forsøg ved brug af enkelt digitalt måleudstyr.	Eleven har viden om motion.	Eleven kan udføre enkle feltundersøgelser i naturområder, herunder med digitalt måleudstyr.	Eleven har viden om karakteristiske naturområder.	Eleven kan gennemføre undersøgelser af energiformer.	Eleverne har viden om energiformer.		
		2.	Eleven kan designe enkle undersøgelser.	Eleven har viden om undersøgelsesdesign.	Eleven kan udvikle enkle produkter.	Eleven har viden om udvikling og vurdering af produkter.	Eleven kan sammensætte et sundt måltid.	Eleven har viden om kost og hygiejne, herunder håndhygiejne.	Eleven kan beskrive et naturområde på baggrund af egne undersøgelser.	Eleven har viden om faktorer til at beskrive naturområder.				
Modellering	Eleven kan designe enkle modeller.		Modellering i naturfag		Teknologi og ressourcer		Mennesket		Natur og miljø		Stof og energi		Jordklodens forandringer	
		1.	Eleven kan anvende sammensatte modeller til at beskrive processer.	Eleven har viden om sammensatte modeller.	Eleven kan med enkle procesmodeller beskrive forsyningsproduktion.	Eleven har viden om forsyningsproduktion.	Eleven kan med modeller forklare ørets og øjets fysiologi og anatomi.	Eleven har viden om syn og hørelse.	Eleven kan med modeller forklare om organismers samspil i naturen.	Eleven har viden om enkle fødekæder og fødenet.	Eleven kan fremstille modeller af vandets kredsløb.	Eleven har viden om vandets kredsløb.	Eleven kan med modeller fortælle om jordskælv og vulkanudbrud, herunder med digitale modeller.	Eleven har viden om enkle principper i pladeteknikken.
		2.	Eleven kan diskutere enkle modellers egnethed.	Eleven har viden om muligheder og begrænsninger ved modeller.	Eleven kan designe modeller af et produkt eller en produktion.	Eleven har viden om modeller til at beskrive teknologi.	Eleven kan opstille modeller om fordøjelsessystemet.	Eleven har viden om fordøjelse.	Eleven kan med enkle cykliske modeller fortælle om fotosyntese og respiration.	Eleven har viden om organismers opbygning og nedbrydning af stof.	Eleven kan med enkle modeller forklare enkelte stoffers molekyl-opbygning.	Eleven har viden om nogle atomer og molekyler.	Eleven kan fortælle om aktuelle naturkatastrofer og andre begivenheder ved brug af kort.	Eleven har viden om atlas og digitale kort.
Perspektivering	Eleven kan perspektivere natur/teknologi til omverdenen og aktuelle hændelser.		Perspektivering i naturfag		Teknologi og ressourcer		Mennesket		Natur og miljø		Stof og energi		Jordklodens forandringer	
		1.	Eleven kan beskrive natur og teknologisk anvendelse i samfundet og fremstilling i medier.	Eleven har viden om centrale interesse-mødsætninger.	Eleven kan beskrive interesse-mødsætninger ved produktionsforhold.	Eleven har viden om produktioners afhængighed og påvirkning af naturgrundlaget.	Eleven kan skelne mellem livsstils-faktorer og levevilkår.	Eleven har viden om afgørende faktorer for livsstil og levevilkår.	Eleven kan fortælle om livets udvikling.	Eleven har viden om hovedtræk af livets udvikling.	Eleven kan forklare om sammenhænge mellem energi-udnyttelse og drivhuseffekt.	Eleven har viden om energiuudnyttelse og drivhuseffekt.	Eleven kan sammenholde naturkatastrofer til menneskers levevilkår.	Eleven har viden om sammenhæng mellem pladetektonik og udbredelsen af naturkatastrofer.
		2.	Eleven kan sætte anvendelse af natur og teknologi i et bæredygtigt perspektiv.	Eleven har viden om enkle principper for bæredygtighed.	Eleven kan identificere ressource-besparende teknologier.	Eleven har viden om enkel miljøvurdering af produkter og produktioner.	Eleven kan vurdere enkle kost- og motionsråd.	Eleven har viden om kost- og motionsråd.	Eleven kan beskrive interesse-mødsætninger i menneskers forvaltning af naturen lokalt og globalt.	Eleven har viden om forskellige natursyn.	Eleven kan diskutere energikilder i et bæredygtigheds-perspektiv.	Eleven har viden om vedvarende og ikke vedvarende energikilder.	Eleven kan beskrive hovedtræk af landskabsdannelse i Danmark.	Eleven har viden om vand, vejr og den sidste istids påvirkning på landskabsdannelse.
Kommunikation	Eleven kan kommunikere om natur og teknologi.		Formidling		Ordkendskab		Faglig læsning og skrivning							
		1.	Eleven kan argumentere om enkle forhold inden for natur og teknologi.	Eleven har viden om enkel naturfaglig argumentation.	Eleven kan mundtligt og skriftligt udtrykke sig med brug af naturfaglige og teknologiske fagord og begreber.	Eleven har viden om naturfaglige og teknologiske fagord og begreber.	Eleven kan læse og skrive naturfaglige tekster.	Eleven har viden om naturfaglige teksters formål og opbygning.						
		2.	Eleven kan diskutere enkle problemstillinger om natur og teknologi.	Eleven har viden om enkel naturfaglig kildekritik.										

■ Bindende rammer i Fælles Mål   ■ Vejledende færdigheds- og vidensmål

Efter 4. klassetrin

Kompetence-område	Kompetencemål	Faser	Færdigheds- og vidensområder og -mål											
Undersøgelse	Eleven kan gennemføre enkle undersøgelser på baggrund af egne forventninger.		Undersøgelser i naturfag		Teknologi og ressourcer		Mennesket		Naturen lokalt og globalt		Vand, luft og vejr			
		1.	Eleven kan sortere og klassificere.	Eleven har viden om naturfaglige kriterier for sortering.	Eleven kan identificere stoffer og materialer i produkter fra hverdagen.	Eleven har viden om materialer og stoffer i produkter.	Eleven kan deltage i dissektion af dyr.	Eleven har viden om sammenlignende anatomi.	Eleven kan indsamle og bestemme dyr, planter, svampe og sten, herunder med digitale databaser. ✓	Eleven har viden om hovedgrupper af sten og enkel klassifikation af dyr, planter og svampe. ✓	Eleven kan udføre enkle undersøgelser om atmosfærisk luft og lys.	Eleven har viden om egenskaber ved atmosfærisk luft og lys.		
		2.	Eleven kan opstille forventninger, der kan testes i undersøgelser.	Eleven har viden om enkle undersøgelses muligheder og begrænsninger.	Eleven kan designe og afprøve enkle produkter.	Eleven har viden om enkel produkt-udvikling.	Eleven kan undersøge åndedræt og blodkredsløb.	Eleven har viden om åndedræt og blodkredsløb hos mennesker og dyr.	Eleven kan undersøge dyr og planters tilpasninger til naturen. ✓	Eleven har viden om dyr og planters levesteder og livsbetingelser. ✓	Eleven kan gennemføre enkle målinger af vejret, herunder med digitalt måleudstyr.	Eleven har viden om nedbør, vind og temperatur.		
Modellering	Eleven kan anvende modeller med stigende abstraktionsgrad.		Modellering i naturfag		Teknologi og ressourcer		Mennesket		Naturen lokalt og globalt		Vand, luft og vejr		Jorden og solsystemet	
		1.	Eleven kan konstruere enkle modeller.	Eleven har viden om symbolsprog i modeller.	Eleven kan lave elektriske kredsløb ud fra enkle diagrammer.	Eleven har viden om elektriske kredsløb.	Eleven kan med modeller fortælle om menneskers og dyrs indre og ydre opbygning.	Eleven har viden om menneskers og dyrs indre og ydre opbygning. ✓	Eleven kan på enkle kort forklare signaturers betydning, herunder på digitale kort.	Eleven har viden om signaturer på kort.	Eleven kan illustrere nedbør og temperatur over tid.	Eleven har viden om enkle grafer til illustration af nedbørs- og temperaturmålinger.	Eleven kan med modeller fortælle om hovedtræk af Jordens, Månens og Solens indbyrdes bevægelser, herunder med animationer.	Eleven har viden om Jordens, Månens og Solens indbyrdes bevægelser.
		2.	Eleven kan anvende enkle modeller til at vise helheder og detaljer.	Eleven har viden om modellers detaljeringsniveau.	Eleven kan fremstille enkle modeller over en husstands forsyning med vand, el og varme samt spildevands- og affaldshåndtering.	Eleven har viden om lokalområdets forsynings- og afledningssystemer.	Eleven kan anvende flere typer modeller, der illustrerer blodkredsløbet.	Eleven kan på enkle kort udpege plantebælter og klimazoner, herunder på digitale kort.	Eleven har viden om fordeling af kontinenter, hav, klimazoner og verdensdele.	Eleven kan sammenholde egne vejrobservationer med en enkel vejrudsigt, herunder med digitale vejrkort.	Eleven har viden om en vejrudsigts formål og struktur.	Eleven kan med modeller sammenligne solsystemets planeter.	Eleven har viden om hovedtræk af solsystemets opbygning.	
Perspektivering	Eleven kan relatere natur og teknologi til andre kontekster.		Perspektivering i naturfag		Teknologi og ressourcer		Mennesket		Naturen lokalt og globalt		Vand, luft og vejr		Jorden og solsystemet	
		1.	Eleven kan relatere viden fra natur/teknologi til andre regioner.	Eleven har viden om regionale forskelle og ligheder i natur og teknologi.	Eleven kan beskrive en proces fra ressource til færdigt produkt og fra produkt til ressource.	Eleven har viden om enkle produktionskæder.	Eleven kan sammenligne egne levevilkår med andres.	Eleven har viden om levevilkår forskellige steder i verden.	Eleven kan fortælle om dyre- og planteliv andre steder på Jorden.	Eleven har viden om naturområder. ✓	Eleven kan sammenligne vejrdata fra Danmark med vejrdata fra andre regioner.	Eleven har viden om forskelle og ligheder i temperatur, nedbør og vindhastighed.	Eleven kan skelne mellem astronomi og alternative forklaringer om solsystemets opståen og livets begyndelse.	Eleven har viden om solsystemets opståen og livets begyndelse.
		2.	Eleven kan sætte naturfaglig og teknologisk udvikling i historisk perspektiv.	Eleven har viden om centrale naturfaglige og teknologiske udviklinger.	Eleven kan beskrive sammenhæng mellem behov for og udvikling af et produkt.	Eleven har viden om teknologiudvikling gennem tiden.	Eleven kan diskutere årsager til sund og usund livsstil.	Eleven har viden om sundhedsfremmende faktorer.	Eleven kan fortælle om landskabets udvikling gennem tiden.	Eleven har viden om menneskets påvirkning af naturområder gennem tiden.				
Kommunikation	Eleven kan beskrive enkle naturfaglige og teknologiske problemstillinger.		Formidling		Ordkendskab		Faglig læsning og skrivning							
		1.	Eleven kan formidle egne data mundtligt og skriftligt.	Eleven har viden om medier og formidlingsformer.	Eleven kan mundtligt og skriftligt anvende centrale fagord og begreber. ✓	Eleven har viden om fagord og begreber. ✓	Eleven kan læse og skrive enkle naturfaglige tekster.	Eleven har viden om enkle naturfaglige teksttypers formål og struktur.						
		2.												

□ Bindende rammer i Fælles Mål □ Vejledende færdigheds- og vidensmål

Efter 6. klassetrin

Kompetence-område	Kompetencemål	Faser	Færdigheds- og vidensområder og -mål											
Undersøgelse	Eleven kan designe undersøgelser på baggrund af begyndende hypotesedannelse.		Undersøgelser i naturfag		Teknologi og ressourcer		Mennesket		Natur og miljø		Stof og energi			
		1.	Eleven kan gennemføre enkle systematiske undersøgelser. ✓	Eleven har viden om variable i en undersøgelse.	Eleven kan identificere stoffer og materialer i produkter.	Eleven har viden om stoffers og materialers egenskaber og kredsløb.	Eleven kan gennemføre fysiologiske forsøg ved brug af enkelt digitalt måleudstyr.	Eleven har viden om motion.	Eleven kan udføre enkle feltundersøgelser i naturområder, herunder med digitalt måleudstyr.	Eleven har viden om karakteristiske naturområder.	Eleven kan gennemføre undersøgelser af energiformer.	Eleverne har viden om energiformer.		
		2.	Eleven kan designe enkle undersøgelser. ✓	Eleven har viden om undersøgelsesdesign.	Eleven kan udvikle enkle produkter.	Eleven har viden om udvikling og vurdering af produkter.	Eleven kan sammensætte et sundt måltid.	Eleven har viden om kost og hygiejne, herunder håndhygiejne.	Eleven kan beskrive et naturområde på baggrund af egne undersøgelser.	Eleven har viden om faktorer til at beskrive naturområder.				
Modellering	Eleven kan designe enkle modeller.		Modellering i naturfag		Teknologi og ressourcer		Mennesket		Natur og miljø		Stof og energi		Jordklodens forandringer	
		1.	Eleven kan anvende sammensatte modeller til at beskrive processer.	Eleven har viden om sammensatte modeller.	Eleven kan med enkle procesmodeller beskrive forsyningsproduktion.	Eleven har viden om forsyningsproduktion.	Eleven kan med modeller forklare ørets og øjets fysiologi og anatomi.	Eleven har viden om syn og hørelse.	Eleven kan med modeller forklare om organismers samspil i naturen.	Eleven har viden om enkle fødekæder og fødenet.	Eleven kan fremstille modeller af vandets kredsløb.	Eleven har viden om vandets kredsløb.	Eleven kan med modeller fortælle om jordskælv og vulkanudbrud, herunder med digitale modeller.	Eleven har viden om enkle principper i pladeteknikken.
		2.	Eleven kan diskutere enkle modellers egnethed.	Eleven har viden om muligheder og begrænsninger ved modeller.	Eleven kan designe modeller af et produkt eller en produktion.	Eleven har viden om modeller til at beskrive teknologi.	Eleven kan opstille modeller om fordøjelsessystemet.	Eleven har viden om fordøjelse.	Eleven kan med enkle cykliske modeller fortælle om fotosyntese og respiration.	Eleven har viden om organismers opbygning og nedbrydning af stof.	Eleven kan med enkle modeller forklare enkelte stoffers molekyl-opbygning.	Eleven har viden om nogle atomer og molekyler.	Eleven kan fortælle om aktuelle naturkatastrofer og andre begivenheder ved brug af kort.	Eleven har viden om atlas og digitale kort.
Perspektivering	Eleven kan perspektivere natur/teknologi til omverdenen og aktuelle hændelser.		Perspektivering i naturfag		Teknologi og ressourcer		Mennesket		Natur og miljø		Stof og energi		Jordklodens forandringer	
		1.	Eleven kan beskrive natur og teknologisk anvendelse i samfundet og fremstilling i medier.	Eleven har viden om centrale interesse-mødsætninger.	Eleven kan beskrive interesse-mødsætninger ved produktionsforhold.	Eleven har viden om produktioners afhængighed og påvirkning af naturgrundlaget.	Eleven kan skelne mellem livsstils-faktorer og levevilkår.	Eleven har viden om afgørende faktorer for livsstil og levevilkår.	Eleven kan fortælle om livets udvikling.	Eleven har viden om hovedtræk af livets udvikling.	Eleven kan forklare om sammenhænge mellem energi-udnyttelse og drivhuseffekt.	Eleven har viden om energidnyttelse og drivhuseffekt.	Eleven kan sammenholde naturkatastrofer til menneskers levevilkår.	Eleven har viden om sammenhæng mellem pladeteknik og udbredelsen af naturkatastrofer.
		2.	Eleven kan sætte anvendelse af natur og teknologi i et bæredygtigt perspektiv.	Eleven har viden om enkle principper for bæredygtighed.	Eleven kan identificere ressource-besparende teknologier.	Eleven har viden om enkel miljøvurdering af produkter og produktioner.	Eleven kan vurdere enkle kost- og motionsråd.	Eleven har viden om kost- og motionsråd.	Eleven kan beskrive interesse-mødsætninger i menneskers forvaltning af naturen lokalt og globalt.	Eleven har viden om forskellige natursyn.	Eleven kan diskutere energikilder i et bæredygtigheds-perspektiv.	Eleven har viden om vedvarende og ikke vedvarende energikilder.	Eleven kan beskrive hovedtræk af landskabsdannelse i Danmark.	Eleven har viden om vand, vejr og den sidste istids påvirkning på landskabsdannelse.
Kommunikation	Eleven kan kommunikere om natur og teknologi.		Formidling		Ordkendskab		Faglig læsning og skrivning							
		1.	Eleven kan argumentere om enkle forhold inden for natur og teknologi. ✓	Eleven har viden om enkel naturfaglig argumentation.	Eleven kan mundtligt og skriftligt udtrykke sig med brug af naturfaglige og teknologiske fagord og begreber.	Eleven har viden om naturfaglige og teknologiske fagord og begreber.	Eleven kan læse og skrive naturfaglige tekster.	Eleven har viden om naturfaglige teksters formål og opbygning.						
		2.	Eleven kan diskutere enkle problemstillinger om natur og teknologi. ✓	Eleven har viden om enkel naturfaglig kildekritik.										

■ Bindende rammer i Fælles Mål   ■ Vejledende færdigheds- og vidensmål

Efter 4. klassetrin

Kompetence-område	Kompetencemål	Faser	Færdigheds- og vidensområder og -mål											
Undersøgelse	Eleven kan gennemføre enkle undersøgelser på baggrund af egne forventninger.		Undersøgelser i naturfag		Teknologi og ressourcer		Mennesket		Naturen lokalt og globalt		Vand, luft og vejr			
		1.	Eleven kan sortere og klassificere.	Eleven har viden om naturfaglige kriterier for sortering.	Eleven kan identificere stoffer og materialer i produkter fra hverdagen.	Eleven har viden om materialer og stoffer i produkter.	Eleven kan deltage i dissektion af dyr.	Eleven har viden om sammenlignende anatomi.	Eleven kan indsamle og bestemme dyr, planter, svampe og sten, herunder med digitale databaser.	Eleven har viden om hovedgrupper af sten og enkel klassifikation af dyr, planter og svampe.	Eleven kan udføre enkle undersøgelser om atmosfærisk luft og lys.	Eleven har viden om egenskaber ved atmosfærisk luft og lys.		
		2.	Eleven kan opstille forventninger, der kan testes i undersøgelser.	Eleven har viden om enkle undersøgelses muligheder og begrænsninger.	Eleven kan designe og afprøve enkle produkter.	Eleven har viden om enkel produkt-udvikling.	Eleven kan undersøge åndedræt og blodkredsløb.	Eleven har viden om åndedræt og blodkredsløb hos mennesker og dyr.	Eleven kan undersøge dyr og planter tilpasninger til naturen.	Eleven har viden om dyr og planter levesteder og livsbetingelser.	Eleven kan gennemføre enkle målinger af vejret, herunder med digitalt måleudstyr.	Eleven har viden om nedbør, vind og temperatur.		
Modellering	Eleven kan anvende modeller med stigende abstraktionsgrad.		Modellering i naturfag		Teknologi og ressourcer		Mennesket		Naturen lokalt og globalt		Vand, luft og vejr		Jorden og solsystemet	
		1.	Eleven kan konstruere enkle modeller.	Eleven har viden om symbolsprog i modeller.	Eleven kan lave elektriske kredsløb ud fra enkle diagrammer.	Eleven har viden om elektriske kredsløb.	Eleven kan med modeller fortælle om menneskers og dyrs indre og ydre opbygning.	Eleven har viden om menneskers og dyrs indre og ydre opbygning.	Eleven kan på enkle kort forklare signaturers betydning, herunder på digitale kort.	Eleven har viden om signaturer på kort.	Eleven kan illustrere nedbør og temperatur over tid.	Eleven har viden om enkle grafer til illustration af nedbørs- og temperaturmålinger.	Eleven kan med modeller fortælle om hovedtræk af Jordens, Månens og Solens indbyrdes bevægelser, herunder med animationer.	Eleven har viden om Jordens, Månens og Solens indbyrdes bevægelser.
		2.	Eleven kan anvende enkle modeller til at vise helheder og detaljer.	Eleven har viden om modellers detaljeringsniveau.	Eleven kan fremstille enkle modeller over en husstands forsyning med vand, el og varme samt spildevands- og affaldshåndtering.	Eleven har viden om lokalområdets forsynings- og afledningssystemer.	Eleven kan anvende flere typer modeller, der illustrerer blodkredsløbet.	Eleven har viden om illustration af blodkredsløbet.	Eleven kan på enkle kort udpege plantebælter og klimazoner, herunder på digitale kort.	Eleven har viden om fordeling af kontinenter, hav, klimazoner og verdensdele.	Eleven kan sammenholde egne vejrobservationer med en enkel vejruddigt, herunder med digitale vejrkort.	Eleven har viden om en vejruddigts formål og struktur.	Eleven kan med modeller sammenligne solsystemets planeter.	Eleven har viden om hovedtræk af solsystemets opbygning.
Perspektivering	Eleven kan relatere natur og teknologi til andre kontekster.		Perspektivering i naturfag		Teknologi og ressourcer		Mennesket		Naturen lokalt og globalt		Vand, luft og vejr		Jorden og solsystemet	
		1.	Eleven kan relatere viden fra natur/teknologi til andre regioner.	Eleven har viden om regionale forskelle og ligheder i natur og teknologi.	Eleven kan beskrive en proces fra ressource til færdigt produkt og fra produkt til ressource.	Eleven har viden om enkle produktionskæder.	Eleven kan sammenligne egne levevilkår med andres.	Eleven har viden om levevilkår forskellige steder i verden.	Eleven kan fortælle om dyre- og planteliv andre steder på Jorden.	Eleven har viden om naturområder.	Eleven kan sammenligne vejrdata fra Danmark med vejrdata fra andre regioner.	Eleven har viden om forskelle og ligheder i temperatur, nedbør og vindhastighed.	Eleven kan skelne mellem astronomi og alternative forklaringer om solsystemets opståen og livets begyndelse.	Eleven har viden om solsystemets opståen og livets begyndelse.
		2.	Eleven kan sætte naturfaglig og teknologisk udvikling i historisk perspektiv.	Eleven har viden om centrale naturfaglige og teknologiske udviklinger.	Eleven kan beskrive sammenhæng mellem behov for og udvikling af et produkt.	Eleven har viden om teknologiudvikling gennem tiden.	Eleven kan diskutere årsager til sund og usund livsstil.	Eleven har viden om sundhedsfremmende faktorer.	Eleven kan fortælle om landskabets udvikling gennem tiden.	Eleven har viden om menneskets påvirkning af naturområder gennem tiden.				
Kommunikation	Eleven kan beskrive enkle naturfaglige og teknologiske problemstillinger.		Formidling		Ordkendskab		Faglig læsning og skrivning							
		1.	Eleven kan formidle egne data mundtligt og skriftligt.	Eleven har viden om medier og formidlingsformer.	Eleven kan mundtligt og skriftligt anvende centrale fagord og begreber.	Eleven har viden om fagord og begreber.	Eleven kan læse og skrive enkle naturfaglige tekster.	Eleven har viden om enkle naturfaglige teksttypers formål og struktur.						
		2.			✓	✓								

□ Bindende rammer i Fælles Mål □ Vejledende færdigheds- og vidensmål

Efter 6. klassetrin

Kompetence-område	Kompetencemål	Faser	Færdigheds- og vidensområder og -mål											
Undersøgelse	Eleven kan designe undersøgelser på baggrund af begyndende hypotesedannelse.		Undersøgelser i naturfag		Teknologi og ressourcer		Mennesket		Natur og miljø		Stof og energi			
		1.	Eleven kan gennemføre enkle systematiske undersøgelser.	Eleven har viden om variable i en undersøgelse.	Eleven kan identificere stoffer og materialer i produkter.	Eleven har viden om stoffers og materials egenskaber og kredsløb.	Eleven kan gennemføre fysiologiske forsøg ved brug af enkelt digitalt måleudstyr.	Eleven har viden om motion.	Eleven kan udføre enkle feltundersøgelser i naturområder, herunder med digitalt måleudstyr.	Eleven har viden om karakteristiske naturområder.	Eleven kan gennemføre undersøgelser af energiformer.	Eleverne har viden om energiformer.		
		2.	Eleven kan designe enkle undersøgelser.	Eleven har viden om undersøgelsesdesign.	Eleven kan udvikle enkle produkter.	Eleven har viden om udvikling og vurdering af produkter.	Eleven kan sammensætte et sundt måltid.	Eleven har viden om kost og hygiejne, herunder håndhygiejne.	Eleven kan beskrive et naturområde på baggrund af egne undersøgelser.	Eleven har viden om faktorer til at beskrive naturområder.				
Modellering	Eleven kan designe enkle modeller.		Modellering i naturfag		Teknologi og ressourcer		Mennesket		Natur og miljø		Stof og energi		Jordklodens forandringer	
		1.	Eleven kan anvende sammensatte modeller til at beskrive processer.	Eleven har viden om sammensatte modeller.	Eleven kan med enkle procesmodeller beskrive forsyningsproduktion.	Eleven har viden om forsyningsproduktion.	Eleven kan med modeller forklare ørets og øjets fysiologi og anatomi.	Eleven har viden om syn og hørelse.	Eleven kan med modeller forklare om organismers samspil i naturen.	Eleven har viden om enkle fødekæder og fødenet.	Eleven kan fremstille modeller af vandets kredsløb.	Eleven har viden om vandets kredsløb.	Eleven kan med modeller fortælle om jordskælv og vulkanudbrud, herunder med digitale modeller.	Eleven har viden om enkle principper i pladeteknikken.
		2.	Eleven kan diskutere enkle modellers egnethed.	Eleven har viden om muligheder og begrænsninger ved modeller.	Eleven kan designe modeller af et produkt eller en produktion.	Eleven har viden om modeller til at beskrive teknologi.	Eleven kan opstille modeller om fordøjelsessystemet.	Eleven har viden om fordøjelse.	Eleven kan med enkle cykliske modeller fortælle om fotosyntese og respiration.	Eleven har viden om organismers opbygning og nedbrydning af stof.	Eleven kan med enkle modeller forklare enkelte stoffers molekyl-opbygning.	Eleven har viden om nogle atomer og molekyler.	Eleven kan fortælle om aktuelle naturkatastrofer og andre begivenheder ved brug af kort.	Eleven har viden om atlas og digitale kort.
Perspektivering	Eleven kan perspektivere natur/teknologi til omverdenen og aktuelle hændelser.		Perspektivering i naturfag		Teknologi og ressourcer		Mennesket		Natur og miljø		Stof og energi		Jordklodens forandringer	
		1.	Eleven kan beskrive natur og teknologiske anvendelse i samfundet og fremstilling i medier.	Eleven har viden om centrale interesse-mødsætninger.	Eleven kan beskrive interesse-mødsætninger ved produktionsforhold.	Eleven har viden om produktioners afhængighed og påvirkning af naturgrundlaget.	Eleven kan skelne mellem livsstils-faktorer og levevilkår.	Eleven har viden om afgørende faktorer for livsstil og levevilkår.	Eleven kan fortælle om livets udvikling.	Eleven har viden om hovedtræk af livets udvikling.	Eleven kan forklare om sammenhænge mellem energi-udnyttelse og drivhuseffekt.	Eleven har viden om energiudnyttelse og drivhuseffekt.	Eleven kan sammenholde naturkatastrofer til menneskers levevilkår.	Eleven har viden om sammenhæng mellem pladeteknik og udbredelsen af naturkatastrofer.
		2.	Eleven kan sætte anvendelse af natur og teknologi i et bæredygtigt perspektiv.	Eleven har viden om enkle principper for bæredygtighed.	Eleven kan identificere ressource-besparende teknologier.	Eleven har viden om enkel miljøvurdering af produkter og produktioner.	Eleven kan vurdere enkle kost- og motionsråd.	Eleven har viden om kost- og motionsråd.	Eleven kan beskrive interesse-mødsætninger i menneskers forvaltning af naturen lokalt og globalt.	Eleven har viden om forskellige natursyn.	Eleven kan diskutere energikilder i et bæredygtigheds-perspektiv.	Eleven har viden om vedvarende og ikke vedvarende energikilder.	Eleven kan beskrive hovedtræk af landskabsdannelse i Danmark.	Eleven har viden om vand, vejr og den sidste istids påvirkning på landskabsdannelse.
Kommunikation	Eleven kan kommunikere om natur og teknologi.		Formidling		Ordkendskab		Faglig læsning og skrivning							
		1.	Eleven kan argumentere om enkle forhold inden for natur og teknologi. ✓	Eleven har viden om enkel naturfaglig argumentation.	Eleven kan mundtligt og skriftligt udtrykke sig med brug af naturfaglige og teknologiske fagord og begreber.	Eleven har viden om naturfaglige og teknologiske fagord og begreber.	Eleven kan læse og skrive naturfaglige tekster.	Eleven har viden om naturfaglige teksters formål og opbygning.						
		2.	Eleven kan diskutere enkle problemstillinger om natur og teknologi. ✓	Eleven har viden om enkel naturfaglig kildekritik.	✓	✓								

■ Bindende rammer i Fælles Mål   ■ Vejledende færdigheds- og vidensmål

MATEMATIK

Smådyr i skovbunden

Indsamling af smådyr, som ordnes i grupper, studeres og genudsættes.

Skarnbasse

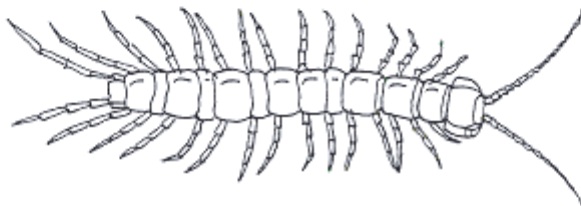
Bænkebidder

Løbebille

Tusindben

Skolopender

Kugle-
bænkebidder

Skovmyre

Mariehøne

Jagtedderkop

Skovsnegl

Formål

- Eleverne arbejder i meningsfulde sammenhænge med indsamling og sortering af smådyr fra skovbunden efter form,

størrelse og andre egenskaber, som eleverne skal gøre rede for.

- Der arbejdes med antal samt geometriske iagttagelser: form, symmetri og størrelsesforhold bl.a. ved tegning af dyrene.
- Til at beskrive iagttagelser og undersøgelser anvendes enkle diagrammer.

Forberedelse

Varieret skov

Find et område i skoven med forskellige typer træer, f.eks. bøgeskov, granskov, askeskov, blandingsskov, en rydning osv.

Kendte skovbundsdyr

Som optakt til arbejdet kan du snakke med klassen om, hvilke dyr der lever i skoven. Afgræns på et tidspunkt til skovbundsmiljøet. Sammen forsøger I at stille en række forskellige spørgsmål, f.eks. Lever der egentlig nogle dyr her? Hvad kan det være for dyr (hvis der altså er nogen)? Er der mange? Hvad laver der her? Hvad lever de af? Osv.

Skovtyper

Snak også om forskellige typer af skov, f.eks. bøgeskov og granskov. Hvilke forskelle kan der være – ud over træarterne? Beslut jer for at undersøge dyrelivet i skovbunden i et par forskellige bevoksningstyper i den lokale skov.

Sæt fælder op i skoven

I kan indfange smådyrene aktivt eller ved hjælp af fælder.

Hvis klassen skal fange dyr ved hjælp af faldfælder (sylvetøjsglas), skal disse graves ned dagen før – gerne i begge bevoksningstyper af skov. Husk at få tilladelse til at grave i skovbunden (læs i Leksikon om adgang i skoven). Det er selvfølgelig bedst hvis eleverne selv anbringer faldfælderne. Det er vigtigt at sylvetøjsglassets åbning netop flugter med jordoverfladen:

Tryk forsigtigt jorden til omkring åbningen, uden at der kommer for meget jord ned i glasset.

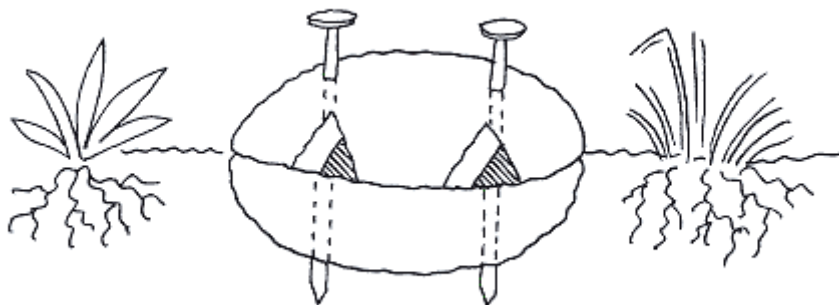
For at udgå vand i glasset ved evt. regnvejr – og dermed druknedøden for de fangne dyr – kan I i klassen fremstille et simpelt tag af et bræt med 3-4 cm høje hjørnestolper. Dette vil selvfølgelig kræve beregninger, savning og fastgørelse, hvilket eleverne dog fint kan udføre.

Faldfælde
Tegning: Eva Wulff

Kartoffelfælder

Eleverne kan også fremstille kartoffelfælder. Skær to store bagekartofler over på langs og hul hver del ud med en metalske. Hvor meget kartoffel bliver der gravet ud af den enkelte kartoffel? Vej før og efter. Skær to indgangshuller i den øverste halvdel med en urtekniv og saml kartofflen igen med to syvtommersøm. Anbring fælden på et udvalgt sted med indgangsåbningerne i jordhøjde:

Kartoffelfælde
Tegning: Eva Wulff

Erfaringsmæssigt er faldfælderne de bedste!

Find tilbage

Vigtigt: markér på en hensigtsmæssig måde hvor fælderne anbringes, så de er lette at finde igen. I kan bruge naturens materialer, lægge pile eller finde tegn I kan genkende. Fælderne skal tømmes morgenen efter anbringelsen, så dyrene ikke går til. Husk at fylde hullerne i jorden op igen, så dyr og mennesker ikke går og falder i dem.

Terrarium

Hvis I skal have nogle af dyrene med hjem til nærmere undersøgelse, så indret på forhånd et terrarium i klassen med jord, blade og andet materiale i bunden, samt evt. nogle sten og planter (= skjul for dyrene). Og husk fugtighed og fødeemner til dyrene.

Find flere fangstmetoder i [7 måder at fange små dyr](#).

Sådan gør du

Fældefangst

Hvis I vælger at fange nogle af dyrene med fælder – så starter I med at tømme disse og tage dyrene med i glas til samlingspunktet. Hvor mange dyr var der i den enkelte fælde? Var der forskellige slags dyr? Hvilke? Var der forskel på fangsten i de to bevoksningstyper af skov? Hvor var der flest dyr, hvor mange? Osv.

Smådyrsjagt

Ved smådyrsjagt kan eleverne arbejde i par. Hvert par får udleveret en metalske og et lupglas – eller et syltetøjsglas. Skeerne er ikke til at grave med, men til at rode og samle dyrene op med. Fortæl eleverne, at de skal undgå at få jord eller andet end dyrene med i lupglasset.

Send grupperne af sted, så de henter dyr i forskellige skovområder. Nogle grupper i bøgeskov, nogle grupper i granskov, nogle grupper i ask eller lærk eller noget andet.

Tal sammen om, hvor dyrene mon skal findes (se baggrund). Og husk at træstykker og sten skal lægges på plads igen. OBS: sten i stengærder må selvfølgelig ikke røres.

Afsæt god tid til elevernes dyrejagt 20 – 30 minutter.

Undersøg fangsten

Tag fangsten med tilbage til samlingspunktet, hvor hver elevgruppe får udleveret en hvid (foto-)bakke, som fangsten forsigtigt kommer ud i.

Kig på dyrene

Er der forskel på antal og 'typer' af dyr, som de forskellige grupper har fanget i deres forskellige områder (løvskov, granskov, askeskov osv.)? Hvorfor mon, hvis der er forskel? Hvor mange er der af hver slags, fra de forskellige områder?

Sorter dyrene

Eleverne iagttager deres dyr og finder ligheder og forskelle. Efter et stykke tid skal elevgruppernes dyr sorteres ud i de ekstra bakker - efter nogle kriterier, som alle kan blive enige om. Eleverne fortæller under sorteringen, hvorfor de anbringer dyrene, som de gør. Hvor mange dyr er der i de enkelte bakker?

Iagttag og tegn dyrene

Lad hver elev udvælge sig et dyr som nøje iagttages og tegnes. Tal med eleverne om deres tegninger, det valgte dyrs bygning og karakteristika: ben, krop, hoved, antenner m.m. Hvor mange er der af hver? Snak også om form og symmetri - kan eleven finde en spejlingsakse? Snak om størrelsen af

dyret i forhold til de andre dyr i gruppen samt hoved, ben, krop m.m. (brug bl.a. større end – mindre end og færre end – flere end i beskrivelserne).

Hvad mon dyrene lever af? Er det et rovdyr eller en planteæder eller æder det mon døde plantedele? Er det tilpasset til at fange og æde andre smådyr, ved måske at have kraftigt bidende munddele eller måske at kunne løbe hurtigt? (Se baggrund)

Giv dyret navn

Hvad hedder dyret? Navngivning er svært, så derfor er det fint at bestemme til gruppe, f.eks. bille, løbebille, bænkebidere, tusindben, edderkop, mejer osv. Lad eleverne bladere i nogle af bestemmelsesbøgerne. De kan også bruge kopiarket af smådyr i skoven (se listen med grej). Gør eleverne opmærksomme på at se efter særlige karakteristika , f.eks. antallet af ben, hovedets form, bagkroppens form, farve osv.

Baggrund

Smådyr i skovbunden

I skovbunden lever en lang række smådyr, som er tilpasset netop dette levested og den føde som er tilgængelig her. Dyrene lever mellem nedfaldent løv og under bark, sten og grene. Eleverne vil sandsynligvis kunne finde:

- Insekter, f.eks. biller (bl.a. løbebiller, rovbiller, skarnbasser, ådselsgravere, snudebiller), springhaler, myrer, tæger, ørentviste og forskellige larver og pupper.
- Snegle: skalbærende (bl.a. vinbjergsnegl, havesnegl, barksnegle/foldsnegle) og nøgensnegle (bl.a. sort skovsnegl, rød skovsnegl, bøgesnegl og måske dræbersnegl).
- Forskellige regnorme og andre orme.
- Spindlere, f.eks. edderkopper (bl.a. jagtedderkop, rovedderkop, hjulspinder og krabbeedderkop), mejere og mider (bl.a. rød jordmide).
- Bænkebidere (bl.a. grå bænkebidere, glat bænkebidere og kuglebænkebidere).
- Tusindben (bl.a. skovtusindben og kugletusindben).
- Skolopendre (bl.a. alm. Skolopender og jordskolopender).

Se også tegningen øverst - og bentællernøglen.

Nedbrydere

Bænkebidere, tusindben og regnorme hører til nedbryderne. De lever af at nedbryde dødt organisk stof som blade. Nedbryderne lever både af bladene,

men også af de svampe, bakterier og alger der sidder på bladene, og som også deltager i nedbrydningen af dem.

Nedbryderne ædes af en lang række rovdyr, f.eks. skolopendre, løbebiller og jagtedderkopper.

Saftsugere

Nogle dyr lever af at suge saft af planterne. Det er f.eks. forskellige tæger og bladlus.

Raspere

Snegle lever bl.a. af at raspe grønne plantedele, alger og hestepærer. Skarnbassen tiltrækkes i øvrigt også af hestepærer, som dens larve lever af.

Hvem, hvad, hvor

Fag: Matematik,
Natur/Teknik

Klasse: 0. - 3. klasse

Sted: Skov

Årstid: Forår, Sommer,
Efterår

Grej

Faldfælder: syltetøjsglas
med huller i lågene
(hvis dyrene skal
transporteres hjem i
glassene)

Graveskeer

Tagoverdækning til glas

Kartoffelfælder:
Bagekartofler,
metalskeer, urtekniv og
store søm

Smådyrsjagt:
Metalskeer og lupglas.

Hvide (foto-)bakker: en
pr. elevgruppe + 6-8
stk. ekstra.

Bestemmelsesdug: Små
dyr på land.

Kopiark af smådyr i
skoven (se nedenfor)

Bentællernøglen (se
nedenfor)

Bestemmelsesbøger fx
'Hvad finder jeg i
skoven' fra Politiken

Blyant og papir

Tid

---

2 dage á 2-4 lektioner, hvis
I bruger fælder.
4 lektioner hvis I ikke bruger
fælder.

Undervisningsmål

[Relaterede Fælles Mål for
matematik bliver sat ind
her, når de nye Fælles
M...](#)

Kopiark

 [Bentællernøglen](#)

 [Smådyr i skovbunden](#)

 [Insektsuger](#)

Kolofon

Forfatter: Keld Nørgaard,
fagkonsulent, skolekonsulent
i Ballerup og naturvejleder.

Redaktør: Malene Bendix.

Tegner: Eva Wulff.